

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 23.

LOSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 23 JUNI, 1915.

8 SIDOR.

NO. 25

Tysk framgång i Galizien.

Blodiga drabbningar vid västfronten — utan afgörande. — Italienerna avancerar. — Separatfred med Belgien och Serbien?

Sverige klagar på den engelska postensuren.

Onsdagen den 16 juni.
Den brittiska tråklären Argyll torpedades och sänktes i går af en tysk undervattensbåt. Endast fyra man räddades.

Besättningen på den brittiska ångaren Hopemount, som sänktes af en undervattensbåt, uppgifver, att tyska besättningarna, medan de gick i lifräddningsbåtarna, samt att kaptenen och tre af besättningen sårades. Resterna af två indiska divisioner och en canadensisk division brigaderas nu tillsammans på den yttersta högen af den brittiska linjen vid fronten, och de hafva framman sig till höger om sig. Denna sammanslagning kommanderades af general Alderson.

Det franska krigsdepartementet rapporterar, att en långskjutande tysk artilleripjäs kastat två projektiler in i Compegne. Ingen skadades, och ingen materiell skada anställdes.

Franska flygare bombarderade i går morse under 45 minuter Karlsruhe vid Rehn, ungefär 25 mil från den franska gränsen. Många personer dödades, och en hel del sårades. Ganska stor materiell skada anställdes, dock ingen af militär betydelse.

Premierminister Asquith höll i går i underhuset i London ett af sina mest uppmärksammande tal. Han sade, att skara de allierades uppgift är svår, finnes ingen orsak att bevilja den slutliga lyckliga utgången.

11,547 namn stå på den brittiska förslutlistan hvad flottan angår. Af dessa hafva 8,245 dödats.

Board of trade undersökningen af Lusitanias sänkande började i går i London. Sir Edward Carson, attorney-general i den nya ministären, uttryckte därvid, att Lusitania icke var beväpnad och aldrig var utrustad som en transportbåt.

Från Berlin meddelas officiellt, att de österrikisk-tyska styrkorna, opererande i Galizien, vältigt staden Morskwa.

Tredshandförtäta fall af tyfus förekommo i Österrike under den vecka, som slutade den 5 juni.

Tyska socialisterna uttalade sig mycket skarpt mot konung Ludvig af Bayern vid ett möte i München i måndags. Konung Ludvig höll nyligen ett tal om Belgiens annektering, och det var detta, som skarpt kritiserades af socialisterna. Socialisterna villja, att Belgien åter skall blifva oberoende, hur kriget än slutar.

Det meddelas nu, att Strorbritannien modifierat sin blockadorder, hvad den amerikanska handeln beträffar.

(Forts. A sid. 5.)

MIDSOMMAR

Hvar draga de skaror unga i den mögnade sommarens dag?

De vandra att fylla sin lunga med doften af ång och af hag där himmelens fåglar sjunga i kronor som sakta gunga för vindens svepande drag; från storstadens kvalm och tunga till den leende bygdens behag.

Hvar lyser himlen och blänar en rymd öfver vajande dungen mer djup i en soldag vän? Var doften mer underbart ljungen än just under dungen trån, där grodden i solljus bränar kring vilddonkvallens vän?

Hör, de flygande svalorna hvina i den dallrande rymdens ljus, och backar och hållar skina, och skogen är fylld af sus!

Det är midsommarmarka i skogen under hela den korta natt som rår, det är prassel och lif i faglarnas snår, och i låtta och svepande skymningen nä

ur tystnaden en lät från logen. Och när dagens begyner och natten flyr då få skata och hök ett bestyr. Då går erkorn ur bo, och en uggle, som vakat i skogens sal, går i svalkande skugga till ro.

En tupp i en granngård gal... Och ur tunglet fladdrar en fjärlflock, och sländan begynner sin bal.

Men vid stranden af sjön i den leende vik börjar klockor af malm sin djupa musik. Jag ser hvitklädda skaror på väg under susande lindars sång.

Och där i brynet af hembygdens skog, där min barndom log, där sagan jag levande mötte en gång, och där far min skötte sin plog, ser jag gården i hvita syreners fång. En flagga vajar från kranads stång, som fordom mot midsommarhimlen klar, som förr i min barndoms dag.

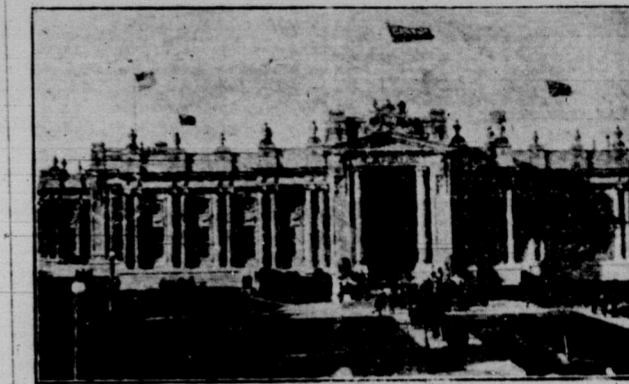
Hjalmar Wallander.

Från världsutställningen.

Svenska Canada-Tidningens speciella utställningskorrespondent beskriver Canadas, Norges och Danmarks utställningar.

Den canadensiska utställningen en heder för Canada.

San Francisco, Cal., d. 11 juni. Sen omönder nämner jag några ord om den canadensiska utställningen. Om ändamålet med denna utställning varit, att framställa Canada såsom ett framtidsland, särskildt sedt från jordbruks synpunkt, så tror jag, att detta mål till fullo blifvit uppnått. Något så enastående stortadt som den canadensiska jordbruker- och frukt-expositionen har världsutställningen

Canadas byggnad på världsutställningen.

ej att bjuda på Dock, låt mig först presentera själva utställningsbyggnaden af attraktionskraft, som dragit jor-

liga återgifvande. Litet längre i bakgrunden ser du en bild från frukt- och gräsmanternas äro de praktigaste äppel och andra äro de fruktiga äppel och andra frukter uppstapade i frestande och appetitande högar — verkliga äppel och andra frukter, tillagor jag längt bortser du de flitiga händer nedtaga fruktarna från träden samt inom sina vägar. Enligt mitt eget omdöme är det arkitektoniska ordningsstyret, som i främsta rummet bär för tjänsten, att utställningen vunnit ett så intensivt och enstämt bifall och erkännande. Likasom konstnären Axel Schultze tillerkänts meriten, att hafva skapat den svenska konstutställningens success, så måste det också erkännas, att den canadensiska utställningen blifvit hvad den är genom sina arkitekter, artister och konstnärer. Detta kan synas som ett märkligt uttalande, då en utställning, förmålligast af jordbruks- och

Norges byggnad på världsutställningen.

fruktodlingsarter icke synes gifva mycken plats åt ett ordnande skonhetssinne. Men så är emellertid fallet. Om vi från huvudbyggnaden gå rakt in i paviljongen finna vi på vänstra sidan natur till kopla äro små mästligt utpöskade ett fördras skarpa ögon, för att med bestämdhet afgöra hvar gräsblinjen finnes.

Vända vi oss till den högra sidan, i paviljongen finna vi på vänstra sidan.

(Forts. A sid. 4.)

Ny professor i Brandon. En kreaturskommissarie.

Carl Herman Lager, M.A., B.D., vid Chicago universitet har i dagarna blifvit utnämnd till professor för den skand. afdelningen af Brandon College. Genom detta val har skolan lyckats erhålla en man med gedigna kunskaper — en man som bör blifva till heder för vårt folk i Canada.

Fördånad storm.

Femton människoliff gingo förlorade och en massa människor skadades i en häftig storm, som i torsdags kväll och fredags gick öfver Missouri och Kansas. Åttvef Michigan fick kännning af stormen, och åtminstone en människas omkom där. Den materiella skadan beräknas uppgå till en kvarts miljon dollar.

Chicagostrjeken afblåses.

Den spårvagnsstrjeken, som natten till måndag d. 14 juni började i Chicago och i hvilken närmare 15,000 män voro invecklade, avslutades tidigt i onsdags morse afslutad, i det alla arbetarne återgick och tvistepunkterna, mest rörande sig om löneförhöjning, skola nu hänslutas till skillemannad. Den stora miljonstaden hade dock tid till under de korta timmar strjeken varade, att på hvad det vill säga omf kom emellertid, då den efter tillan med alla andra, belysningsystem valdes att vägleda alla världens faror genom den nya farled, som för binder Atlantiska oceanen och Stilla hafvet.

En skörderapport.

Manitobas landbruksdepartement utgiver sin nitioförsta skörderapport.

GODA SKÖRDEUTSIKTER.

Manitobas landbruksdepartement utgaf i torsdags sin nitioförsta skörderapport, som kommer att lasas med det största intresse icke blott i Manitoba utan öfver hela västern.

Det är en alltigenom tillfredsställande rapport, men det finnes två punkter i den, som särskildt dragit intrycket till sig, nämligen: farmarena berätta, att de haft en god skörd af årenad och annat farmarbete, och arealen för grönskuren i provinzen har ökat med öfver 22,000 acres.

I rapporten säges bland annat: Efter en ovanligt vacker vinter, började våren tidigare än någonsin förtid. Månaden pågick i allmänhet den andra veckan i april. De flesta farmare hade slutat att så livete i slutet af april. Hafren såddes i allmänhet under de två första veckorna i maj. Vid slutet af maj var all säddessing öfver. Under maj månad var vädrer i det stora hela idealiskt. Skarp frost förekom den 6 och 9 juni, hvilken anställd skada på fodermajs och ömtåligare trädgårdsalster men endast lindrigt skadade sädeskörden. De vanliga sjuknegna ha varit tillräckliga och väl fördelade. Rapporterna visa, att den areal, som gifvits gräs och andra foder, åter betydligt ökat, och gäller detta särskildt grönskuren, majs, rågräs och broms. Håde timotej och klöver visa en något reducerad areal.

Att döma af det ökade antalet kreatur, ha våra farmare börjat inse, att "mixed farming" är det enda permanenta landbrukssystemet för detta och andra land.

Kontenten af rapporten är, att skörderapporterna äro de bästa, som på länge förekommit.

Följande jämförelse mellan de bestämda arealerna i år och förlidet år torde äga sitt intresse:

Sädesbestämda arealer.

Spannmål	1915 acres.	1914 acres
Vårhavete	3,560,320	3,228,572
Hösthavete	3,251	27,628
Hafre	2,121,845	2,064,114
Korn	1,039,849	1,187,136

UR SENASTE SVERIGEPÖST.

Spioneriäffären i Boden. — Riksstaten. — Stor donation. — Nya exportförbud.

Den uppseendeväckande spioneriäffären i Boden synes vara af mera allvarssam art än man från början antog. Som en månad sedan efter angrepp af fanjunkare Axel Mannby en furir Ernst Gustaf Hiukka, finne till bodens och hemmahörande i Haparanda, så som misstänkt för spioneri. Undersökningen gaf också vid handen att angifvelsen var befoagd. Redan vid undersökningens början framkom, att der näktade måste ha haft någon medhjälpare i Boden, och så kom ett uppseendeväckande meddelande att angifvelsen i målet, fanjunkare Mannby bakts.

Riksstaten för nästkommande år slutar på något öfver 400 millioner kr. Om den snabba utvecklingen under de senaste förflutna åren får man en rätt tydlig föreställning, då man erinrar sig, att det var först den budget, som 1895 års riksdag uppgjorde, som uppgick till 100 millioner kr.

En hemsk eldsvåda inträffade d. 28 maj på gården Kakås i Toarps socken i Västergötland, som bebos af landbrukaren K. Nilsson. Såväl Nilsson som hans hustru voro borta från hemmet och deras fyra barn lämnades ensamman stugan. Denna nedbrann till grunden och de tre minsta barnen blefvo innebrända. Barnen voro i åldern resp. 5, 4 år och 6 veckor gamla, alla tre barnen gossar. (Aft. A sid. 4.)

Potatis och rotfrukter.

Lin	64,863	100,128
Råg	16,699	19,138
Årter	2,807	2,742
	6,911,340	6,731,521
Potatis	67,941	66,484
Rotfrukter	17,202	17,606
Fodergräs	28,558	28,444
Råggräs	28,566	17,100
Timotej	187,802	145,990
Klöver	8,452	7,212
Alfalfa	8,289	10,250
Grönskuren majs	52,718	39,450

Stor eldsolycka.

Angfartyget Bore II har blifvit förstörd af en häftig eldsvåda i Hålsingfors hamn.

MÅNGA OMKOMNA.

Den 26 maj utbröt, såsom ett kortfattat telegram för några veckor sedan meddelade, en fruktansvärd eldsvåda i Hålsingfors hamn, hvilken blott totalt förstörde Borchholagens i Abo Ångare Bore II, värdad för alla stöckholm och skärgårdsbör.

Och omständigheterna vid denna voro också mer än vanligt obegripliga, i det ej mindre än, som man tror, minst ett par tiotal människor dörvid flugo satta lifvet till.

Bore II hade under sitt senaste uppehåll i Finland, antagligen på sammanfall som skedd en gång i hostas, rekvirerats af ryska staten för att uppehålla en mer eller mindre tillfällig trafik mellan Hålsingfors och Reval. Ångaren låg också den omfattade da den förtöjt vid Hålsingfors hamn, ehuru i det närmaste klart till afgång med full last och en hel del passagerare ombord.

Plösligt utbröt eld af hittills obekant anledning i ett större upplag linbalar och annat brännbart gods, beläget alldeles intill Borens tilläggsplat.

Ett väldigt flammade väl uppstapad om ett ogonblick, och lågorna kastade sig snart nog här mot ett bomullsmanufakturdepå samt mot ett stort magasin, kompletterade sin last. Detta stod snart i ljusan låra, och därifrån skastades flammorna öfver mot Ångaren.

(Forts. A sid. 5.)

Vasa-ordens stolorgemöte.

Vasaorden, Svensk-amerikas största och starkaste förening, afhöll sitt stolorgemöte i Minneapolis denna vecka, den 22-26 juni. Stora fastligheter komma att hållas på stapeln. Så kommer en af kvällarna en parad af ordens lögur i staden att företagas från rådhuset till West Hotel, där ett gemensamt möte med stor intägnad af medlemmar hålles. En bankett af konserter, och i likaså en konsert, och de delegaterna äro inbjudna till en sådan vid Lake Harriet vid aftäckandet af Wynneberges ståt kommer orden att öppna och afsluta vid de bäreför följande fastlighetsderna.

AUGUSTANASYNODEN MÖTER.

Svenska lutherska Augustana-synoden höll nyligen sitt årsmöte i Minneapolis, Minn.

Sv. luth. Augustanasynoden har i år hållit sitt sedvänliga möte i den stora, vackra Augustanakyrkan, belägen i det på svenskar så rika Minneapolis, Minn. Synodensmötet värdades af C. J. Petri, som nu i 27 år varit Augustana-forsamlingens pastor. Mötet har varit särdeles lifligt och afven talrik besökt. Af de delegater som valts till att besöka mötet hade närmare 200 kommit tillstädes. De huvudsakliga ämnena som behandlats under mötet ha varit synodens skolverksamhet, dess gemensamma mission, hednamsmission, immigrationsmission, synodens president dr L. A. Johnston kommissarier, ständiga kassor samt en mängd petitorier från olika håll.

I år förekom ämbetsmannaval, och den nuvarande ordföranden dr L. A. Johnston omvaldes med akklamation. Först efter flera omröstningar vann dr Brundell seger öfver sin medfästare om vice-presidentskapet, nämligen doktorerna Ranssen, Petri och Krantz. Han äger följande ord: "Det stora hvalde idealiskt. Skarp frost förekom den 6 och 9 juni, hvilken anställd skada på fodermajs och ömtåligare trädgårdsalster men endast lindrigt skadade sädeskörden. De vanliga sjuknegna ha varit tillräckliga och väl fördelade. Rapporterna visa, att den areal, som gifvits gräs och andra foder, åter betydligt ökat, och gäller detta särskildt grönskuren, majs, rågräs och broms. Håde timotej och klöver visa en något reducerad areal."

Många drunkna.

Sju badgister vid Atlantic city drunknade i söndags, då de grepos af en förtärlig brännng. Flera andra räddades med knapp nod af lifräddare.

Känd musiker död.

Från Petrograd meddelas i söndags, att Sergius Tanejeff, den kändsta musikkompositören och f. d. direktör för Moskvas musikkonservatorium, aflidit. Han var född 1856 och var lärjunge till Tschubastep och Tschakowsky.

Utnämning.

Aviatoren Fritz Ericson har nyligen blifvit utsedd till superintendent för Glenn Curtiss aeroplanverkstaden i Toronto, Ont., och kommer han där att under de närmaste månaderna öfvervaka tillverkningen af 1,000 krigs aeroplan för brittiska regeringens räkning. Ericson är f. d. Duluthbo.